

JELGAVA

Zemgale

Zemgales plānošanas reģions

Zemgales statistikas reģions

“Pilsēta izaugsmei”

Jelgava ir nacionālās nozīmes attīstības centrs, ceturtā lielākā Latvijas pilsēta gan pēc iedzīvotāju skaita, gan platības. Pilsēta atrodas Zemgales līdzenuma centrā, Latvijas centrālajā daļā, Rīgas metropoles areālā, otras lielākās Latvijas upes – Lielupes krastos. Pilsētas attālums līdz Rīgai ir 42 km, līdz Lietuvas robežai – 34 km. Jelgavu šķērso starptautiskas un nacionālas nozīmes transporta koridori. Pilsēta ir nozīmīgs ekonomisko aktivitāšu, izglītības, veselības, kultūras, sporta, zinātnes un rūpniecības centrs.

Jelgavai ir tieša ietekme un sadarbība ar Ozolnieku un Jelgavas novadu. Ņemot vērā Rīgas metropoles areāla pilsētu izvietojumu un ērto Rīgas sasniedzamību, Jelgavai ir izveidojušās ļoti spēcīgas funkcionālās saites ar Rīgu, lielā mērā nodrošinot galvaspilsētu ar darbaspēku.

Jelgava ir būtisks Latvijas dzelzceļa mezgls, tajā krustojas dzelzceļa līnijas Zilupe – Krustpils – Jelgava – Ventspils, Rīga – Jelgava – Liepāja, Rīga – Jelgava – Glūda – Mažeiki, Rīga – Jelgava – Meitene – Šauļi. Šīs līnijas ir labi attīstītas un pastāvīgi noslogotas, izņemot līniju uz Mažeikiem, kurā šobrīd satiksme ir pārtraukta. Teritorijas attīstību galvenokārt nosaka trīs lielās pilsētas – Rīga, Jelgava, Jūrmala, kurām ir starptautiskas nozīmes ekonomiskās attīstības potenciāls un kuru ekonomiskā specializācija ļauj tām viena otrai papildināt.

Saskaņā ar Jelgavas pilsētas attīstības programma 2014-2020 sniegto analīzi¹ Jelgavas apstrādes uzņēmumi krīzes laikā (2009. un 2010. gadā) strauji samazināja produkcijas izlaidi, taču, sākot ar 2010. gadu, situācija apstrādes rūpniecības nozarē gan pilsētā, gan Latvijā uzlabojās, galvenokārt pateicoties pieaugošai eksportspējai. Apstrādes rūpniecības nozaru kopējais apgrozījums 2011. gadā sasniedza 2007. gada līmeni. Laika periodā no 2007. līdz 2011. gadam Jelgavas apstrādes rūpniecības uzņēmumu eksporta īpatsvars pieaudzis 1,8 reizes un 2011. gadā sasniedza 64% no kopējā apgrozījuma. Nozīmīgākās uzņēmumu eksporta valstis ir Vācija,

¹ Jelgavas pilsētas attīstības programma 2014-2020. Esošās situācijas raksturojums (2013).

Skandināvijas valstis un Krievija. 2012. gadā apstrādes rūpniecības kopējais apgrozījums jau ievērojami pārsniedza 2007. gada līmeni.

Lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma Jelgavā ir SIA "Elagro Trade", SIA "Agerona", SIA "Ceļu būvniecības sabiedrība "IGATE"", SIA "AKG THERMOTECHNIK LETTLAND", AS "Pet Baltija".

Stratēģiski tūrisms par vienu no prioritātēm kļuva 2010. gadā, kad tika izveidota Jelgavas pilsētas pašvaldības iestāde "Jelgavas reģionālais tūrisma centrs". Līdz ar centra izveidi ir pieaudzis tūristu skaits, pilnveidojies tūrisma piedāvājums un nodrošināta sistemātiska informācijas pieejamība. Tūrisms strauji sāka attīstīties pēc vairāku lielu pilsētvides projektu īstenošanas Jelgavas pilsētas centrā.

Kvantitatīvi Jelgava ir pietiekami nodrošināta ar apstādījumu teritorijām, taču daudzviet stādījumi un ceļu infrastruktūra ir novecojuši. Jelgava ir vienīgā no republikas nozīmes attīstības centriem Latvijā, kurā, saskaņā ar CSP datiem, ielu segums ar asfaltu nepārsniedz 50% no kopējā ielu seguma. Ņemot vērā to, ka Jelgavā krustojas seši nozīmīgi valsts autoceļi un seši dzelzceļa virzieni, ES fondu plānošanas periodā 2007. -2013. gadam pilsētā veiktas nozīmīgāko tranzītielu rekonstrukcijas. Joprojām, neraugoties uz apjomīgiem ieguldījumiem pilsētas centra attīstībā, saglabājas starpkvartālu un iekškvartālu ielu, kā arī sabiedriskā transporta maršrutu infrastruktūras sliktā kvalitāte.

Jelgavas sociāli ekonomiskie rādītāji

Rādītājs	2010. gads	2016. gads	
Pilsētvides attīstības indekss*	27,90 (8)**	28,10 (7)**	↑
Teritorijas attīstības līmeņa indekss	-0,31 (3)***	- 0,11 (3)***	↓
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	65 108	61 623	↓
Iedzīvotāju īpatsvars darbības vecumā kopējā iedzīvotāju skaitā (%)	66,59	62,51	↓
Bezdarba līmenis (%)	9,5	4,4	↓
Ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars kopējo bezdarbnieku skaitā (%)	36,71	22,41	↓
Tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistiskās vienības	2871	4003	↑
Reģistrēto jauno uzņēmumu skaits (LURSOFT dati)	243	248	↑
Pašvaldības budžeta izdevumi uz 1 iedzīvotāju, eiro	833,18	894,42	↑
Pašvaldības budžeta kopējie ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju, eiro	876,34	969,01	↑

Avots: RAIM dati, ja nav norādīts cits avots; * autoru izveidots aprēķins izvērtējuma ietvaros; ** rangs starp reģionālas nozīmes attīstības centriem; *** rangs starp visiem novadiem.

Pilsētas demogrāfiskās attīstības tendences ir nedaudz labākas nekā vidēji Latvijā un lielākajās pilsētās, kas ir skaidrojams ar Jelgavas izdevīgo atrašanās vietu, iekļaujoties Rīgas aglomerācijā. 2019. gadā Jelgavā dzīvoja 55 972 iedzīvotāju², laika periodā no 2010. līdz 2019. gadam Jelgavas iedzīvotāju skaits samazinājies par 8,12%³ (trešā vietā starp republikas pilsētām).

² Saskaņā ar RAIM datiem – 60 804 iedzīvotāji.

³ Saskaņā ar RAIM datiem par 6,6%.

Saskaņā ar RAIM datiem būtiski samazinājies iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā – no 66,59% uz 62,51% 2016. gadā, tendencei turpinoties un 2018. gadā nokrītot līdz 61,36%. Šāda tendence ir novērojama visās republikas nozīmes pilsētās, ieskaitot Rīgu.

Krīzes ietekmē Latvijā un arī Jelgavā bezdarba līmenis palielinājies un, ekonomikai atveseļojoties, tas samazinājies līdz 4,4% 2016. gadā un 3,4% 2018. gadā (RAIM dati).

Pilsētas ienākumi (saskaņā ar RAIM datiem) nav būtiski palielinājušies, neraugoties uz straujo uzņēmumu skaita palielinājumu (+1132), kas ir ceturtais straujākais starp republikas nozīmes pilsētām. Pārskata periodā budžeta kopējie ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju vienmēr pārsnieguši budžeta izdevumus vidēji par 50-100 eiro uz 1 iedzīvotāju.

Neraugoties uz vērienīgiem ieguldījumiem pilsētā laika posmā no 2007. -2013. gadam gan TAI, gan autoru izveidotais pilsētvides attīstības indekss norāda, ka, salīdzinot ar pārējām republikas nozīmes pilsētām, Jelgava joprojām atrodas salīdzinoši zemākā vietā un tās pozīcija starp pārējām pilsētās nav būtiski mainījusies uz augšu.

Jelgavas pilsētas plānošanas dokumentu analīze

“Jelgavas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija 2007. – 2020. gadam” (turpmāk – attīstības stratēģija)⁴ izstrādāta un pieņemta 2007. gadā. Attīstības stratēģijas galvenais mērķis ir kalpot par ietvaru gan teritorijas plānojumam, gan attīstības programmai, radot priekšnoteikumus Jelgavas kā nacionālas nozīmes attīstības centra ilgtspējīgai un integrētai attīstībai un jelgavnieku dzīves kvalitātes uzlabošanai. Integrēta pieeja palīdz nodrošināt sasaisti starp dažādām politikas jomām un iniciatīvām, palīdz veidot pašvaldības attīstības ilgtermiņa skatījumu, vienlaicīgi nodrošinot līdzsvaru starp ekonomisko, sociālo attīstību un vides aizsardzību, kā arī sekmējot apkārtējo teritoriju izaugsmi

Ilgtermiņa attīstības stratēģiskais **mērķis**:

Nodrošināt ilgtspējīgu Jelgavas ekonomiskās un sociālās vides attīstību, iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu, izmantojot pieejamos resursus, un pozicionēt pilsētu kā Zemgales plānošanas reģiona, Latvijas un ES attīstības centru.

Ilgtermiņa attīstības **prioritātes**:

1. prioritāte: **Izglītots, konkurētspējīgs, vesels, sociāli aktīvs un radošs iedzīvotājs.**
2. prioritāte: **Ekonomiski attīstīts zināšanu, tehnoloģiju un jauninājumu centrs.**
3. prioritāte: **Pilsēta ar mūsdienīgu un ilgtspējīgu dzīves vidi.**

Attīstības specializācija noteikta

šādos virzienos:

- Ekonomiski attīstīts zināšanu, tehnoloģiju un inovāciju centrs ar specializāciju pārtikas, kokapstrādes, mašīnbūves un metālapstrādes nozarēs;
- Izglītības, kultūras, tūrisma un sporta centrs ar Eiropas nozīmes augstskolu, reģionālas nozīmes profesionālās un mūžizglītības centru, starptautiskas un nacionālas nozīmes kultūras un sporta objektiem un pasākumiem;

⁴ Pieejama: Jelgavas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija 2007. – 2020.gadam

- Starptautiskas un nacionālas nozīmes loģistikas centrs Eiropas transporta tīkla – TEN - T pamattīkla un visaptverošā tīkla autoceļu un dzelzceļu mezgla punktā un augstām mobilitātes iespējām.

Īstenotie ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda un plānotie vai īstenotie pilsētvides projekti ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā ir saskaņā ar Jelgavas attīstības stratēģijā noteikto. Analīze liecina, ka tie galvenokārt vērsti uz 2. un 3. prioritātes sasniegšanu, veidojot ekonomiski attīstītu zināšanu, tehnoloģiju un jauninājumu centru un pilsētu ar mūsdienu un ilgtspējīgu dzīves vidi.

ES fondu ieguldījumi pilsētvidē 3.6. prioritātē

Jelgavā īstenoti **8 pilsētvides projekti - 7 projekti ar kopējo finansējumu 28,65 milj. eiro, t.sk. ERAF finansējumu - 25,64 milj. eiro 3.6. prioritātē**, kā arī viens projekts ar kopējo finansējumu 6,6 milj., t.sk. ERAF finansējumu 3,98 milj. eiro 2.3.2.2.3. aktivitātē. Pašvaldībā tika rīkota projektu priekšatlase. Būtiskākie faktori, kuri noteica projektu izvēli:

- 1) transporta infrastruktūras sakārtošana pilsētas centrālajās ielās atbilstoši augošajām transporta plūsmu vadības vajadzībām, to piemērošana gājējiem un velotransportam;
- 2) pilsētas centra pilsētvides sakārtošana un labiekārtošana;
- 3) degradētās vides sakārtošana Pasta salā.

Visiem iesniegtajiem projektiem tika sagatavots vai nu tehniski - ekonomiskais pamatojums vai arī izmaksu – ieguvumu analīze. **Galvenās attīstības vajadzības projektos**, kuras bija plānots risināt atbilstoši projektu dokumentācijā sniegtajai informācijai, ir šādas:

- 1) transporta infrastruktūras sakārtošana pilsētas centrālajās ielās;
- 2) ievērojamas pilsētas centra teritorijas labiekārtošana pilsētas iedzīvotāju vajadzībām un tūrisma veicināšanai;
- 3) teritoriju sasniedzamības veicināšanas pilsētas industriālajos rajonos.

Līdz ar to lielākā daļa finanšu līdzekļu Jelgavā ieguldīti satiksmes infrastruktūras rekonstrukcijā (21,85 milj. eiro) un kultūras un tūrisma infrastruktūrā (3,19 milj. eiro), viens projekts energoefektivitātes uzlabošanai pašvaldības ēkās (710 tūkst. eiro).

Īstenoto projektu uzturēšanas izmaksas pēc projektu īstenošanas, to rezultātā radītos ieņēmumus un no pašvaldības budžeta segtos izdevumus objektos atspoguļo profilā iekļautā tabula "Projektu rezultātu uzturēšana". Secināms, ka lielākā daļa projektu nerada papildu ieņēmumus. Lielāko daļu infrastruktūru uztur Jelgavas pilsētas pašvaldības iestāde "Pilsētsaimniecība", izņemot vienu projektu, kur uzturēšanu nodrošina Jelgavas pilsētas pašvaldības iestāde "Jelgavas reģionālais tūrisma centrs",

Jelgavas pašvaldība norāda, ka projektu īstenošanu būtiski sekmēja šādi faktori:

- 1) atbilstošu pašvaldības speciālistu iesaiste projekta īstenošanā;
- 2) paralēli dažiem ielu projektiem realizēts Kohēzijas fonda līdzfinansēts projekts „Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu attīstība Jelgavā, II kārtā”;
- 3) arheoloģiskā izpēte piesaistīta jau būvniecības procesā.

Savukārt, projektu īstenošanu kavēja šādi faktori:

- 1) neprecizitātes būvprojektā;
- 2) pasūtītāja viedokļa maiņa par objektu atsevišķām funkcijām būvdarbu laikā;
- 3) regulāri kara laika sprādzienbīstamu priekšmetu atradumi objektos;
- 4) būvdarbu izmaksu sadārdzinājums;
- 5) darbaspēka trūkums būvdarbu veicējiem.

Tālāk sniegts projektu apraksts, balstoties uz projektu dokumentācijā norādīto informāciju un ņemot vērā pašvaldības papildu informāciju par projektu sasniegtajiem rezultātiem un to ietekmi uz pilsētas izaugsmi.

3DP/3.6.1.1.0/08/IPIA/VRAA/011

Transporta infrastruktūras sakārtošana pilsētas centra un apkārtējo teritoriju sasniedzamības uzlabošanai

(uzsākts 2000. gadā, pabeigts 2010. gadā, īstenots 21 mēneša laikā)

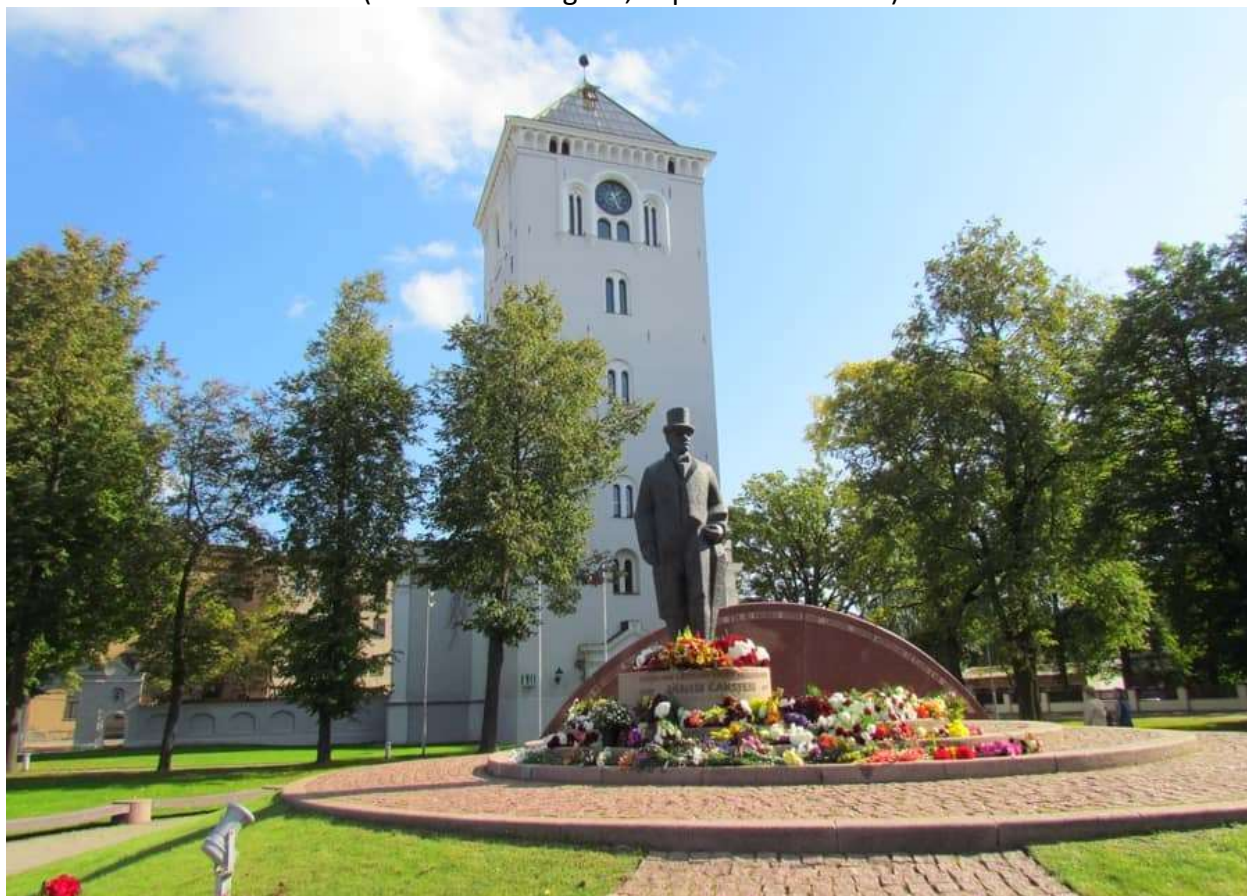

Lielā iela Jelgavā pēc rekonstrukcijas⁵

Mērķis	Izveidot augstas kvalitātes efektīvu ielu infrastruktūru Jelgavas pilsētā, kas labvēlīgi ietekmēs vidi, sniegs ieguldījumu satiksmes sastrēgumu mazināšanai uz Jelgavas ielām un uzlabos apstākļus reģiona attīstībai.
Sasniegtais	Veikta Lielās ielas posma no Dambja ielas līdz Māras ielai un Dobeles šosejas posma no Māras ielas līdz Atmodas ielai rekonstrukcija , uzlabojot pilsētas centra sasniedzamību un pieejamību, atjaunojot asfalta segumu, rekonstruējot ārējo apgaismojumu, ūdensapgādes un kanalizācijas ārējo tīklu sistēmu ielas sarkano līniju robežās, izveidojot gājēju ietves un veloceliņus, lietuss ūdens kanalizācijas tīklu sistēmu, izveidojot jaunas sabiedriskā transporta pieturas vietas.
Kopējās izmaksas	3,18 milj. eiro, t.sk. ERAF - 2,95 milj. eiro.

⁵ Laimas Gūtmanes attēls no "Wikimedia Commons"
(<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=56677471>)

Reģiona nozīmes tūrisma un kultūrizglītības centra izveide Jelgavā
(īstenots 2010. gadā, kopā – 22 mēnešos)

Atjaunotais Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornis⁶

Mērķis	Rekonstruēt un atjaunot Latvijas valsts nozīmes arhitektūras pieminekli Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas torni, lai bijušās baznīcas torni izveidotu par reģionālas nozīmes tūrisma un kultūrizglītības centru, atjaunotu pilsētvides kultūrvēsturisko mantojumu, dodot nozīmīgu labumu pilsētas un Zemgales ekonomiskai attīstībai un reģionālās identitātes nostiprināšanai.
Sasniegtais	Radīts jauns tūrisma produkts – atjaunots Sv. Trīsvienības baznīcas tornis, kurā atrodas tūrisma informācijas centrs (izveidots 2010.gadā), muzeja ekspozīcijas, izstāžu un konferenču zāles, skatu laukums, biroju telpas tūrisma operatoriem, izvietoti moderni IKT risinājumi, ar kuru palīdzību gan pilsētas iedzīvotāji, gan viesi var iepazīties ar Zemgales, Jelgavas vēsturi un iegūt informāciju par dažādiem tūrisma objektiem un nepieciešamajiem pakalpojumiem.
Kopējās izmaksas	1,36 milj. eiro, t.sk. ERAF – 1,23 milj. eiro.

⁶ attēls no Jelgavas pašvaldības tīmekļa vietnes (<https://visit.jelgava.lv/lv/apskates-objekti/muzeji-un-ekspozicijas/item/81-jelgavas-sv-trisvienibas-baznicas-tornis>)

Transporta un inženierkomunikāciju infrastruktūras izbūve izglītības, veselības aprūpes un uzņēmējdarbības attīstības nodrošināšanai

(uzsākts 2009. gada jūnijā, pabeigts 2009. gada decembrī, īstenots 6 mēnešos)

Akmeņu iela pēc projekta īstenošanas⁷

Mērķis	Rekonstruēt daļu Pārlielupes teritorijas - ielu, kas nodrošina pieejamību un sasaisti ar reģionam nozīmīgām sabiedriskām iestādēm, tai skaitā vidusskolu, diviem bērnudārziem, biznesa inkubatoru, Zemgales olimpisko centru, pilsētas reģionālo daudzprofilu slimnīcu, uzlabojot pilsētas satiksmes infrastruktūru un pilnveidojot pilsētas telpisko vidi
Sasniegtais	Rekonstruēti sešu ielu posmi: 1.Strazdu ielas posms no Kronvalda ielas līdz Akmeņu ielai; 2. Akmeņu ielas posms no Brīvības bulvāra līdz Imantas ielai; 3. Lāčplēša ielas posms no Kronvalda ielas līdz Brīvības bulvārim; 4. Kronvalda ielas posms no Lāčplēša ielas līdz Imantas ielai; 5. Kronvalda ielas posms no Izstādes ielas līdz Lāčplēša ielai; 6.Imantas iela. Minētajos posmos uzlaboti esošie ielu parametri un satiksmes organizāciju, izveidotas gājēju ietves, veloceliņi, apgaismojums, automašīnu stāvvietas.
Kopējās izmaksas	1,56 milj. eiro, t.sk. ERAF – 1,37 milj. eiro.

⁷ attēls no "Google Maps"

(<https://www.google.lv/maps/@56.6620581,23.7577969,3a,75y,228.12h,83.58t/data=!3m6!1e1!3m4!1sfBuj10wkvnIQRnUNrjBwCw!2e0!7i13312!8i6656>)

Ielu infrastruktūras attīstība un Driksas upes krastmalas sakārtošana
(uzsākts 2010. gadā, pabeigts 2013. gadā, īstenots 36 mēnešos)

Mītavas tilts Jelgavā⁸

Mērķis	Izveidot mūsdienīgu un kvalitatīvu apakšzemes un virszemes infrastruktūru Jelgavas pilsētas centrā, rekonstruējot trīs centra daļas ielas un labiekārtojot Driksas upes krastmalu, nodrošinot pilsētas centra kvalitatīvu sasniedzamību un efektīvu transporta plūsmas caurlaidību, samazinot satiksmes negadījumu skaitus un veidojot pievilcīgu dzīves vidi.
Sasniegtais	<p>Rekonstruēts Raiņa ielas posms 1340 m garumā (kopējā platība, kurā tika veikti būvdarbi ir 35 220,40 m²), rekonstruēts Lielās ielas posms no Dambja ielas līdz J. Čakstes bulvārim. rekonstruēts Jāņa Čakstes bulvāris gar Driksas upes krastu, izbūvēts jauns gājēju tilts pār Driksas upi - Mītavas tilts.</p> <p>Šis ir lielākais Jelgavā īstenotais pilsētvides projekts laika posmā no 2007. līdz 2013. gadam. Tas ietver J.Čakstes bulvāra rekonstrukciju posmā no Raiņa ielas līdz Lielajai ielai, rekonstruējot ielas brauktuvi un ietves, gar brauktuves malām izbūvējot autostāvvietas īslaicīgai automašīnu novietošanai, izbūvējot gājēju pārejas un ietve ar velosliedzi (promenāde) gar Driksas upi, izbūvējot krasta nostiprinājumus un gājēju atpūtas zona, rekonstruējot esošo koku alejas apstādījumus, uz Pasta salu pāri Driksas upei izbūvējot jaunu gājēju tiltu (Mītavas tiltu), izbūvējot pontona tiltu zem Driksas upes un rekonstruējot tiltu uz Pasta salu</p>

⁸ attēls no Jelgavas pašvaldības tīmekļa vietnes (<https://visit.jelgava.lv/lv/atputa-un-izklaide/aktiva-atputa/item/3800-mitavas-tilts-un-pasta-sala>)

	pāri kanālam, kā arī kopumā rekonstruējot ielu apgaismojumu un veicot labiekārtošanas darbi.
Kopējās izmaksas	18,87 milj. eiro, t.sk. ERAF – 16,89 milj. eiro.

3DP/3.6.1.1.0/11/IPIA/VRAA/015

Pasta salas labiekārtošana un upju kā tūrisma un aktīvās atpūtas produkta veidošana Jelgavā
(uzsākts 2011. gadā, pabeigts 2015. gadā, īstenots 38 mēnešos)

Pasta sala Jelgavā, 2019⁹

Mērķis	Labiekārtot Pasta salu kā daudzfunkcionālu atpūtas, kultūras un sabiedrisko aktivitāšu vietu, veidojot Lielupi un Driksu kā tūrisma un aktīvās atpūtas produktu un veicinot mūsdienīgas un pievilcīgas dzīves vides attīstību Jelgavas pilsētas centrā
Sasniegtais	Labiekārtota Pasta sala, izveidojot tūrisma un aktīvās atpūtas produktu. izveidojot nepieciešamo infrastruktūru (gājēju un velo celiņus, soliņus, apgaismojumu, tualetes, pasākumu norises laukumus, bērnu rotaļu laukumu utt), apstādījumus un Lielupes upes un sakārtojot Driksas upes krastu.
Kopējās izmaksas	2,22 milj. eiro, t.sk. ERAF - 1,97 milj. eiro.

⁹ attēls no laikraksta "Jelgavas Vēstnesis" (<https://www.jelgavasvestnesis.lv/pilseta/pasta-sala-atzita-par-vienu-no-vertigakajiem-latvijas-objektiem>)

Jelgavas novada pašvaldības administratīvās ēkas rekonstrukcija, energoefektivitātes paaugstināšana un tās pieejamības nodrošināšana
(uzsākts 2012. gadā, pabeigts 2013. gadā, īstenots 12 mēnešos)

Jelgavas novada pašvaldības administratīvā ēka Jelgavā¹⁰

Mērķis	Veikt pašvaldības administratīvās ēkas rekonstrukciju un energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, sakārtojot publisko pakalpojumu sniegšanas un darba vides kvalitātes uzlabošanu.
Sasniegtais	Rekonstruēta Jelgavas novada pašvaldības administratīvā ēka , veikta energoefektivitātes paaugstināšana un veicināta tās pieejamības nodrošināšana.
Kopējās izmaksas	0,78 milj. eiro, t.sk. ERAF – 0,64 milj. eiro.

* projekta īstenotājs – Jelgavas novada pašvaldība, Jelgavas novada pašvaldības administratīvā ēka atrodas Pasta ielā 37, Jelgavā

¹⁰ attēls no uzņēmuma "Bildberg" tīmekļa vietnes (<https://bildberg.lv/portfolio-item/jelgavas-novada-dome/>)

Transporta infrastruktūras izbūve industriālo teritoriju attīstības nodrošināšanai Jelgavā
(uzsākts 2013. gadā, pabeigts 2014. gadā, īstenots 12 mēnešos)

Rekonstruētais Cukura ielas posms¹¹

Mērķis	Veikt transporta infrastruktūras sakārtošanu un izbūvi Aviācijas un Cukura ielu posmos, lai nodrošinātu publisko pakalpojumu un industriālo teritoriju sasniedzamību.
Sasniegtais	Rekonstruēts Cukura ielas posms no Aviācijas ielas līdz Cukura ielai 22 (388 m) un izbūvēts jauns Aviācijas ielas posms (387 m), izbūvēts ielu apgaismojums, sakārtotas lietussavākšanas sistēmas 264 m garumā, izveidotas 2 sabiedriskā transporta pieturvietas, izbūvēta apvienotā gājēju ietve un veloceļņš 687 m garumā, sakārtota saimnieciskā kanalizācija un uzstādīta sūknētava, izbūvēts ceļa ātrumvalnis.
Kopējās izmaksas	0,67 milj. eiro, t.sk. ERAF – 0,60 milj. eiro.

¹¹ attēls no "Google Maps"

(https://www.google.lv/maps/@56.6517917,23.7498759,3a,75y,330.78h,91.82t/data=!3m6!1e1!3m4!1sg_gX2_ylvCLMSmldQtWn8Q!2e0!7i13312!8i6656)

Satiksmes termināla apkalpošanai nepieciešamās ielu infrastruktūras izbūve Jelgavā
(uzsākts 2013. gadā, pabeigts 2015. gadā, īstenots 22 mēnešos)

Rekonstruētās pilsētas ielas dzelzceļa stacijas apkārtnē¹²

Mērķis	Izveidot mūsdienīgu, drošu un multimodālu sabiedriskā transporta sistēmu, nodrošinot dažādu transporta veidu maršrutu sasaisti un sabiedriskā transporta pieejamības un pakalpojumu sniegšanas kvalitātes paaugstināšanos, sekmējot saimnieciskās darbības attīstību nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī.
Sasniegtais	Projekta īstenošanas rezultātā ir sakārtota ielu infrastruktūra ap dzelzceļa staciju 1900 metru kopgarumā , aptverot septiņus ielu posmus : <ol style="list-style-type: none"> 1. Stacijas iela posmā no Pasta ielas līdz Zemgales prospektam; 2. Zemgales prospekts posmā no Stacijas ielas līdz Jāņa ielai; 3. Pasta iela posmā no Jāņa ielas līdz Stacijas ielai; 4. Sporta iela posmā no Zemgales prospekta līdz ēkai Sporta ielā Nr.2; 5. Sporta iela posmā no Zemgales prospekta līdz Pasta ielai; 6. Palīdzības iela; 7. Jāņa ielas posmā no Zemgales prospekta līdz Pasta ielai. Darbi veikti 96 240 m ² lielā platībā.
Kopējās izmaksas	6,58 milj. eiro, t.sk. ERAF – 3,98 milj. eiro

¹² attēls no Jelgavas pilsētas pašvaldības iestādes “Pilsētsaimniecība” tīmekļa vietnes
(<https://www.pilsetsaimnieciba.lv/project/satiksmes-terminala-apkalposanai-nepieciešamas-ielu-infrastrukturas-izbuve-jelgava/>)

Projektu rezultātu uzturēšana

Projekts		2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Reģiona nozīmes tūrisma un kultūrizglītības centra izveide Jelgavā	Projekta rezultātu uzturēšanas izmaksas no projekta pabeigšanas līdz 2016.gadam	31 270	244 962	274 770	301 997	311 838	312 279	370 617
	Uzturēšanas izmaksas 3 gadus pirms projekta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Realizēto projektu radītie ieņēmumi	9 860	65 123	64 660	71 096	69 129	73 676	62 238
	Apmeklētāju skaits pēc projekta īstenošanas	6 970	39 965	32 648	37 659	34 094	37 812	38 344
Transporta infrastruktūras sakārtošana pilsētas centra un apkārtējo teritoriju sasniedzamības uzlabošanai	Projekta rezultātu uzturēšanas izmaksas no projekta pabeigšanas līdz 2016.gadam	29 097	28 304	29 355	32 397	34 859	38 130	42 477
	Uzturēšanas izmaksas 3 gadus pirms projekta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Transporta un inženierkomunikāciju infrastruktūras izbūve izglītības, veselības aprūpes un uzņēmējdarbības attīstības nodrošināšanai	Projekta rezultātu uzturēšanas izmaksas laika periodā no projekta pabeigšanas līdz 2016.gadam	14 951	20 092	18 794	22 550	19 841	22 383	22 000
	Uzturēšanas izmaksas 3 gadus pirms projekta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Ielu infrastruktūras attīstība un Driksas upes krastmalas sakārtošana	Projekta rezultātu uzturēšanas izmaksas no projekta pabeigšanas līdz 2016.gadam	n/a	n/a	n/a	n/a	197 622	201 898	187 669
	Uzturēšanas izmaksas 3 gadus pirms projekta	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Pasta salas labiekārtošana un upju kā tūrisma un aktīvās atpūtas produkta veidošana Jelgavā	Projekta rezultātu uzturēšanas izmaksas laika periodā no projekta pabeigšanas līdz 2016.gadam	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	66 755	62 102
	Uzturēšanas izmaksas 3 gadus pirms projekta	n/a	n/a	1 862	1 674	2 604	n/a	n/a
	Realizēto projektu radītie ieņēmumi	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	212 310	209 434
	Apmeklētāju skaits pēc projekta īstenošanas	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	126 058	129 770
Transporta infrastruktūras izbūve industriālo teritoriju attīstības nodrošināšanai Jelgavā	Projekta rezultātu uzturēšanas izmaksas no projekta pabeigšanas līdz 2016.gadam	n/a	n/a	n/a	n/a	7 538	9 601	9 664
	Uzturēšanas izmaksas 3 gadus pirms projekta	n/a	12 835	5 733	7 061	n/a	n/a	n/a

Avots: Jelgavas pilsētas pašvaldība

Papildinātība ar citiem ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda projektiem

Jelgavas pilsētā ES fondu 2007. – 2013.gada plānošanas periodā pabeigti kopā 26 projekti (neskaitot 3.6.prioritātes projektus) visās trijās darbības programmās, ar kopējo finansējumu (ietverot līdzfinansējumu) 74,2 milj. eiro (skat. zemāk):

Atbalsta joma	Projektu skaits	ES fondu finansējums, milj. eiro	Kopējais finansējums, milj. eiro
Ielas u.c. satiksmes (transporta) infrastruktūra	3	7,68	9,45
Inženierinfrastruktūra	11	27,99	35,09
Izglītības infrastruktūra	7	18,67	21,50
Kultūras un tūrisma infrastruktūra	1	0,30	0,40
Sociālās aprūpes infrastruktūra	1	0,15	0,20
Veselības aprūpes infrastruktūra	3	6,41	7,56
Kopā	26	61,21	74,20

Avots: ES struktūrfondu un Kohēzijas fondu vadības informācijas sistēma 2007-2013.

Ļoti apjomīgi ieguldījumi veikti projektā “Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu attīstība Jelgavā, II kārtā” (18,8 milj. eiro) un “Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana Jelgavas Tehnikumā” (15,49 milj. eiro). Jāatzīmē ievērojamie ieguldījumi uzņēmējdarbības veicināšanā: divu jaunu (kokapstrādes un plastmasas pārstrāde) ražotņu izveide kopā par 15,19 milj. eiro, kā arī ievērojamais skaits Jelgavas uzņēmumu, kuri izmantoja aktivitātē “Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketinga” pieejamo atbalstu.

Papildinātība ar ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda projektiem

Jelgavā realizētos 3.6. prioritātes projektus līdz 2019. gada 1. decembrim (noslēgts līgums) papildina šādi ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda pilsētvides projekti 3.3.1., 5.5.1. un 5.6.2. SAM ietvaros:

3.3.1. SAM - “*Piekļuves uzlabošana Rubeņu ceļa industriālās zonas attīstībai*” (3.3.1.0/17/I/006, īstenots 26.02.2018, kopā – 4 mēnešos). **Rezultātā** – veikta Rubeņu ceļa pārbūve posmā no Loka maģistrāles līdz Jelgavas pilsētas administratīvajai robežai 204 m garumā (veikta ielas asfaltbetona seguma pārbūve, vienotā gājēju un velosipēdistu ceļa izbūve, jaunas caurtekas izbūve, apgaismojuma tīklu pārbūve, veikti labiekārtošanas darbi). Projekta ietvaros veikta ūdensvada tīklu 386 m garumā izbūve industriālās zonas nodrošināšanai ar ūdensapgādi, kā arī izbūvēti kanalizācijas tīkli 259 m garumā. Papildus līdz 2020. gadam plānots, ka no investīcijām labumu guvušais komersants radīs 2 jaunas darba vietas un piesaistīt privātās investīcijas 187 188 eiro apmērā. Projekta kopējās **izmaksas** – 222 278,17 eiro, t.sk. ERAF– 188 423,22 eiro.

5.5.1. SAM - “*Nozīmīga kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstība kultūras tūrisma piedāvājuma pilnveidošanai Zemgales reģionā*” (5.5.1.0/17/I/002, īstenošanas termiņš – 01.09.2021). Jelgavā **plānots** - veikt valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa – ēkas Vecpilsētas ielā 14, Jelgavā un objekta funkcionēšanai nepieciešamās saistītās infrastruktūras pārbūvi, restaurāciju, apkārtējās teritorijas labiekārtošanu, izveidojot Zemgales restaurācijas centru un attīstot jaunus pakalpojumus. Papildus - veikt valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa – Jelgavas Sv. Simeona un Sv. Annas pareizticīgo katedrāles sienu gleznojumu atjaunošanu, pakalpojumu pilnveidošanu, kā arī valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa – Jelgavas Romas katoļu Bezvainīgās Jaunavas Marijas katedrāles krustu atjaunošanu un torņa jumta seguma pārbūvi, pakalpojumu pilnveidošanu. Projekta kopējās **izmaksas** - 6 864 568,81 eiro, t.sk. ERAF– 2 347 500 eiro.

5.6.2. SAM – “Tehniskās infrastruktūras sakārtošana uzņēmējdarbības attīstībai degradētajā teritorijā, 1.kārta” (5.6.2.0/18/I/011, īstenošanas termiņš – 19.10.2020). **Plānots** - uzlabot Neretas ielas, Prohorova ielas un Garozas ielas posma satiksmes un inženierkomunikāciju infrastruktūru 2774 m garumā, veikt Lielupes industriālās degradētās teritorijas revitalizāciju, kā rezultātā no investīcijām labumu guvušie komersanti izveidos 92 jaunas darba vietas, tiks piesaistītas investīcijas 7 490 000 eiro apmērā un revitalizēta degradētā teritorija 19 ha platībā. Projekta kopējās **izmaksas** ir 10 140 982,50 eiro, t.sk. ERAF– 7 516 974 eiro.

ES fondu ieguldījumus papildinošie projekti

Papildus ES fondu projektiem Jelgavā ir realizēti vairāki projekti, kuri finansēti no citiem fondiem periodā no 2008. – 2017.gadam un kuri cieši saistāmi pakalpojumu nozares kontekstā (skatīt zemāk):

ieguldījumu avots	Projektu skaits	Kopējais finansējums, milj. eiro
EEZ FI	1	1,74
ETS/LAT-LIT	1	0,32
EUSBSR	2	0,22
KPFI	13	4,84
Kopā	17	7,13

Avots: VARAM un www.jelgava.lv informācija

EEZ/NOR finanšu instrumentu ietvaros 2015. –2016. gadā īstenots projekts “*Energoefektīvu risinājumu piemērošana ilgtspējīgām ēkām Jelgavā*” ar mērķi uzbūvēt jaunu zema enerģijas patēriņa ēku – sporta zāli ar rehabilitācijas telpām – Jelgavas 2.internātpamatskolai. Sporta zāles būvniecība notikusi, ievērojot zemas enerģijas patēriņa ēkas prasības (ap 14,5 kWh/m²/gadā). Sporta zālē ir arī rehabilitācijas, tehniskās telpas un katlumāja. Pie ēkas labiekārtota teritorija un izveidots automašīnu stāvlaukums. FI finansējums 893 793,70 eiro.

Lielākais projektu skaits (kopā 13) īstenots KPFI ietvaros. Šajos projektos veikti energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Jelgavas Amatu vidusskolā, Jelgavas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu ēkās, pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādē Skautu ielā 1A, kā arī īstenoti kompleksi pasākumi Jelgavas 1. internātpamatskolā, veikti uzlabojumi Jelgavas pilsētas pašvaldības publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā, un iegādāti 4 elektromobiļi Jelgavas pilsētas pašvaldības vajadzībām (3 – pašvaldības policijai un 1 – pašvaldības iestādes „Pilsētsaimniecība” vajadzībām, izmantot to iestādes pārziņā esošo būvniecības un pilsētas infrastruktūras objektu ikdienas apsekošanai).

Papildus šiem ieguldījumiem pašvaldība aptaujas anketā norādījusi šādus ieguldījumus:

- **Zemgales olimpiskā centra būvniecība** (LOK un pašvaldības finansējums) - daudzfunkcionāla sporta kompleksa būvniecība, t.sk. vieglatlētikas stadions, futbola laukumi ar mākslīgo un dabisko zālienu, atklāta vieta ar sintētisku pārklājumu sporta spēlēm, pludmales volejbola laukums, BMX trase, sporta halle, trenāžieru zāle, konferenču telpa un biroja telpas.
- **Jelgavas 4.vidusskolas piebūves būvniecība** (Valsts investīciju programma) - trīsstāvu piebūves būvniecība ar kopējo platību 5713,34 m², kur atrodas akustiska aktu zāle, mācību telpas, bibliotēka ar lasītavu, konferenču zāle, ēdnīca u.c. telpas. Papildus izbūvēta autostāvvietā un labiekārtota skolas apkārtējā teritorija.

Galvenie savstarpēji papildinošo projektu rezultāti ar ietekmi uz sociālo, ekonomisko un rekreācijas jomu¹³

Redzamākie un būtiskākie pilsētvides objekti:

1. Atjaunojot bijušo Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas torni, radīts jauns tūrisma objekts – Tornis, kurā atrodas arī pašvaldības tūrisma informācijas centrs, interaktīvas vēstures ekspozīcijas, kā arī skatu laukums.
2. Labiekārtota Pasta sala, izveidojot to par daudzfunkcionālu atpūtas, kultūras un sabiedrisku aktivitāšu vietu. Pasta salas labiekārtošanas rezultātā ir izveidota nepieciešamā infrastruktūra – izveidoti gājēju un velo celiņi 2,8 km garumā, uzstādīti soliņi un bērnu rotaļu laukumi, sakārtota 28 752 m² salas zaļās teritorijas, uzbērti 120 000 m³ grunts, izbūvēti iekšējie un ārējie inženiertīkli 6,3 km garumā, uzstādītas laternas un apgaismes elementi, izveidoti pasākumu norises laukumi (11 949 m² platībā).
3. Sakārtota Driksas upes krastmala un apkārtējā teritorija – veikta uzbēruma izbūve upes krastam 26 213 m³, labiekārtota teritorija 16 780 m² platībā, izbūvēts gājēju celiņš un promenāde 1 444 m² platībā, izbūvēts laukums ar estrādi (ap 1 000 sēdvietas), kā arī izbūvētas autostāvvietas (2 720 m² platībā).
4. Rekonstruētas vairākas ielas 16 km garumā (t.sk. Jelgavas pilsētas centrā 8,5 km garumā), izbūvētas ietves gājējiem (33 000 m²) un jauni veloceliņi (vairāk kā 1 km garumā), kā arī rekonstruēti vairāki ielu krustojumi un sabiedriskā transporta pieturvietas.
5. Izbūvēti lietus ūdens kanalizācijas tīkli (9 km garumā), izveidota vājstrāvas tīklu sistēma (1,7 km) un elektroapgādes un ārējo tīklu apgaismojuma sistēma (3,5 km).
6. Vairākās vietās pilsētas teritorijā veikti labiekārtošanas un apzaļumošanas darbi (vairāk nekā 46 000 m² platībā), t.sk. atjaunojot degradētās pilsētas daļas.

Ieguldījumu rezultātā Jelgavas pilsētas un apkārtējās teritorijas iedzīvotājiem un komersantiem nodrošināta efektīva piekļuve pilsētas centram. Veicot ieguldījumus transporta infrastruktūrā, ir izveidota mūsdienīga un kvalitatīva apakšzemes un virszemes tehniskā infrastruktūra. Tāpat pilsētvides un to papildinošie projekti veicinājuši pilsētas pievilcību, tūrisma attīstību, kultūras dzīves piedāvājuma dažādošanu un kvalitātes paaugstināšanu, daudzveidīgu pakalpojumu un aktīvās atpūtas pieejamības nodrošināšanu. Līdz ar to projektiem kopumā bijusi pozitīva sociāli-ekonomiskā ietekme uz pašvaldības attīstību:

Satiksmes drošība	Pašvaldības ieņēmumi	Bezdarba līmenis
↓	↑	↓
<i>Ceļu satiksmes negadījumu skaits samazinājies par 30% (no 2009. līdz 2016. gadam)</i>	<i>Pašvaldības budžeta kopējie ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju palielinājušies par 10,6% (no 2010. līdz 2016. gadam)</i>	<i>Pašvaldībā samazinājies bezdarba līmenis par 5,1 pp. (no 2010. līdz 2016. gadam)</i>

¹³ Projektu rezultāti iegūti no realizēto projektu atskaitēm un pašvaldību aizpildītajām anketām.